

BIULETYN INFORMACYJNY

KOŚCIÓŁ EWANGELICZNYCH CHRZEŚCIJAN – ZBÓR W BYDGOSZCZY

ul. Czerwonego Krzyża 46, 85-338 Bydgoszcz

sekretariat: tel. 884-052-040, e-mail: sekretariat@kech-bydgoszcz.pl

Internet: www.kech-bydgoszcz.pl, Facebook: [fb.com/kechbydgoszcz](https://www.facebook.com/kechbydgoszcz)

Nr konta bankowego: 61 1240 3493 1111 0010 3099 0002

LUTY 2023 (NR 178, ROK XVII)

Niezachwiane zaufanie

„Nie boi się złej wieści, serce jego jest mocne, ufa Panu.” Ps 112,7

Niepewność jest straszna. Gdy będąc z dala od domu, nie mamy z niego żadnych wiadomości, skłonni jesteśmy się martwić i nie dajemy się przekonać, że brak wiadomości jest dobrą wiadomością. Wiara jest lekarstwem na tego rodzaju zmartwienie: Pan poprzez swojego Ducha zlewa na duszę świętego pokój i zabiera strach o teraźniejszość i przyszłość.

Musimy zabiegać o tego rodzaju pokój serca, o którym mówi psalmista. Nie polega to jedynie na wierze w tę czy inną Bożą obietnicę, ale na stałym zaufaniu Bogu i pewności, jaką w Nim mamy – że ani On sam nie uczyni nam nic złego, ani nie pozwoli nikomu nam zaszkodzić. To stałe zaufanie dotyczy zarówno tego, co znane, jak i tego, co nieznanne w naszym życiu. To postawa wyrażająca się w słowach: „niech jutro stanie się to, co ma się stać – nasz Bóg jest Bogiem dnia dzisiejszego i jutra”.

Cokolwiek nieznanego się zdarzy, nasz Bóg jest Bogiem rzeczy znanych i nieznanych. Decydujemy się ufać Panu, niezależnie od tego, co się stanie. Gdyby nawet miało się wydarzyć najgorsze, nasz Bóg jest zawsze z nami. Dlatego nie bójmy się nieprzewidzianych zdarzeń. Pan żyje, więc czego mogą bać się Jego dzieci? □ **Charles H. Spurgeon**, „Klejnoty obietnic Bożych”

W numerze również: *Informacje o spotkaniach (str. 2-3)*,

Historia wydań Biblii – część III (str. 3-5), Kronika najnowsza (str. 6-8).

Informacje o spotkaniach

Nabożeństwa niedzielne (godz. 10:00)

- ❖ **5.02.2023 r.** – kazanie: br. **Daniel Szarafiniak**,
- ❖ **12.02.2023 r.** – kazanie: br. **Leszek Kowalik**,
- ❖ **19.02.2023 r.** – kazanie: br. **Daniel Perlikowski**,
- ❖ **26.02.2023 r.** – kazanie: pastor pomocniczy
br. **Sebastian Kalinowski**,
- ❖ **5.03.2023 r.** – kazanie: br. **Ryszard Moryksiewicz**.

Po każdym niedzielnym nabożeństwie zapraszamy wszystkich obecnych do mniejszej sali na parterze na nieformalne rozmowy i dyskusje przy kawie i herbacie.

Prosimy o **wyłączenie** telefonów komórkowych podczas nabożeństwa!!!

① Nabożeństwa są transmitowane na żywo na naszym kanale na YouTube pod adresem: youtube.kech-bydgoszcz.pl lub youtube.com/kechbydgoszcz. Zachęcamy do subskrypcji kanału tak, aby na bieżąco otrzymywać powiadomienia o nowych transmisjach. Odsyłacze zamieszczamy również na naszej stronie na Facebooku: fb.com/kechbydgoszcz. Z kolei archiwum nabożeństw w całości (w formie video) oraz kazań (w formie audio) można znaleźć na naszej stronie internetowej, dostępnej pod adresem: www.kech-bydgoszcz.pl.

Spotkania piątkowe (godz. 18:00)

- ❖ spotkanie modlitewne: **3.02.2023 r.**, **17.02.2023 r.** oraz **3.03.2023 r.**
- ❖ studium biblijne: **10.02.2023 r.** oraz **24.02.2023 r.**

Grupy domowe (dla wszystkich)

- I grupa – **Fordon**, liderzy: **Daniel Szarafiniak** i **Sebastian Kalinowski**,
- II grupa – **os. Błonie**, lider: **Andrzej Wiśniewski**.

Osoby chętne prosimy o kontakt z liderami grup. W spotkaniach danej grupy mogą uczestniczyć osoby zamieszkujące również inne dzielnice i miejscowości.

Pozostałe spotkania cykliczne i inne

- ✦ **szkółka niedzielna** – dzieci w wieku **od 3 do 6 lat** po czasie uwielbienia w każdą niedzielę zapraszamy na krótką historię biblijną (ok. 20 minut), po tym czasie dzieci wracają do rodziców; zajęcia dla dzieci w wieku **od 7 lat** również zaczynają się po pierwszej części nabożeństwa, wypełnionej uwielbieniem poprzez śpiew (około godz. 10:30);
W sprawie pytań i informacji odnośnie szkółek prosimy kontaktować się z s. Magdaleną Perlikowską;
- ✦ **„Dziupla malucha”** – najmłodsze dzieci (**poniżej 3 lat**) pod opieką rodziców zapraszamy do pomieszczenia na I piętrze budynku, gdzie można wysłuchać przebiegu nabożeństwa przez głośnik;

- ✦ **spotkania młodzieżowe** – mają miejsce w każdy **piątek** o godz. **18:30**; na najbliższe zapraszamy po feriach zimowych tj. **17.02.2023 r.**
- ✦ **spotkanie braterskie** – **18.02.2023 r.** godz. **10:00**;
- ✦ **spotkanie dla kobiet** – termin zostanie podany w trakcie miesiąca;
- ✦ **Szkoła Chrystusa** – najbliższe studium: **19.02.2023 r.** po nabożeństwie ok. **12:30**;
- ✦ **Dzieciaki z Bożej paki** – **4.03.2023 r. (uwaga: nowy termin)** godz. **11:00-16:00**. Rodzice i opiekunowie proszeni są o zgłaszanie chęci uczestnictwa dzieci s. **Magdalenie Perlikowskiej**.

① Ewentualne zmiany terminów lub dodatkowe zgromadzenia ustalone w trakcie miesiąca podajemy na naszych stronach internetowych: www.kech-bydgoszcz.pl oraz facebook.com/kechbydgoszcz.

Modlimy się o...

♦ uchodźców wojennych z Ukrainy i o zakończeniu działań wojennych na jej terenie, ♦ pastora pomocniczego i jego rodzinę, ♦ sprawę pastorstwa naszego zboru, ♦ Radę Zboru, ♦ dzieci i młodzież, ♦ grupy uwielbiające i wszelkie inne służby, ♦ osoby młodsze, w średnim wieku i seniorów, ♦ osoby szczególnie potrzebujące modlitwy: **br. Henryka Foksa, s. Krystynę Iwicką, s. Jadwigę Jabłońską, br. Stefana Jabłońskiego, s. Donatę Klimas, s. Halinę Lipińską, br. Adama Ludiana**, ♦ prześladowanych chrześcijan, zwłaszcza w krajach islamskich i dyktatorskich.

Historia wydań Biblii – część III

Wulgata (pismo odręczne, 400 r. n.e.)

W pierwszych wiekach Kościoła teksty ksiąg Biblijnych rozpowszechniane były najczęściej w języku greckim. Stopniowo w Cesarstwie Rzymskim rosło zapotrzebowanie na przekłady łacińskie. Do końca IV wieku n.e. powstały liczne tłumaczenia fragmentów Biblii w języku starołacińskim.

Biblia Hieronima

Jednolitego przekładu całości Pisma Świętego dokonał dopiero Hieronim, znany jako Eusebius Sophronius Hieronymus. Urodził się on w zamożnej rodzinie, w Rzymskiej prowincji w Strydonie. W 365 roku rozpoczął studia teologiczne i nawrócił się na chrześcijaństwo. Później zaczął studiować Hebrajski, Aramejski i Grekę. Podczas pobytu w Antiochii, w 379 roku, Hieronim został przez Paulinusa mianowany duszpasterzem i otrzymał stanowisko poufnego sekretarza i bibliotekarza biskupa Damasusa. Ten zlecił mu rewizję tekstów Starego i Nowego Testamentu, tłumaczonych po łacinie. Ostatecznie Hieronim dokonał przekładu całego Starego Testamentu z języka hebrajskiego i ujedynolilił przekład pism Nowego Testamentu. Pracy tej poświęcił resztę swojego życia, zamieszkałszy w klasztorze w Betlejem.

Źródło tłumaczeń

Z czasem, gdy język łaciński stał się bardziej powszechny, a stara łacina zanikała z użycia, Wulgata Hieronima zyskała akceptację w zachodnich Kościołach i ostatecznie stała się źródłem wszystkich późniejszych

rzymskokatolickich tłumaczeń. Od przełomu VII i VIII wieku n.e. przekład ten stał się najczęściej używaną wersją Biblii w piśmiennictwie i liturgii Kościoła zachodniego i królował przez kolejne wieki, aż do pojawienia się tłumaczeń na języki narodowe. Pierwszą drukowaną książką na świecie była właśnie edycja łacińskiej Wulgaty Hieronima.

Kodeks z Aleppo (pismo odręczne, 930 r. n.e.)

Święte teksty Starego Testamentu zachowywane były w postaci odręcznych odpisów na zwojach wykonanych ze skór zwierzęcych. spisywano je w języku hebrajskim i aramejskim. Skryba nanosił litery od prawej do lewej strony, z pominięciem samogłosek, bez znaków interpunkcyjnych i akcentów. Starożytne Boże Słowo zostało przekazane przyszłym pokoleniom właśnie w takiej formie.

Święte teksty Starego Testamentu

Okolo 500 roku n.e. grupa, zwana Masoretami, rozpoczęła proces kopiowania pism, uzupełniając dawne zwoje o dodatkowe elementy, umożliwiające odczytanie tekstu w poprawny sposób. To właśnie Masoretom przypisuje się wynalezienie systemu – albo też spisanie tradycji – oznaczania samogłosek. W ten sposób otrzymaliśmy pomoc w czytaniu, recytowaniu i przepisywaniu pism. Dodatkowe symbole w postaci kropek i znaków nad i pod literami, wskazywały lektorowi, jakiego akcentu powinien użyć. Tego typu praca odbywała się w dwóch ośrodkach: pierwszy znajdował się w Babilonii, a drugi w Tyberiadzie.

Powstanie Kodeksu z Aleppo

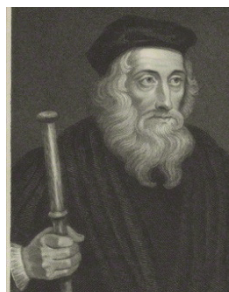
Powstanie Kodeksu z Aleppo zawdzięczamy rodzinie Ben Ashera, największej z Tyberiadzkich rodzin Masoreckich. Dokument ten spisano ok. 930 roku n.e. na pergaminowych kartach, zszytych w jedną księgę. Nazwa Kodeksu pochodzi od miejscowości Aleppo w Syrii, gdzie znajdowała się synagoga, w niej strzeżono Kodeksu, przechowując go aż do 1947 roku. Dokument ten jest najstarszą znaną, ukończoną kopią tego, co nazywamy dziś tekstem Masoreckim. Stworzony przez kopistów zestaw zasad cechowała niebywała staranność, jeśli chodzi o proces kopiowania pism – każdy wyraz i każdy znak miał być policzony, żadna litera nie mogła zostać pominięta ani dodana. W ten sposób do naszych czasów dotrwała treść niezwyklej historii, zapisana w księdze o ponadczasowym znaczeniu. W ziemi Świętej nazywano ją Koroną Izraela.

Jan Wiklif (Wycliffe) (pismo odręczne, 1380-82 r. n.e.)

Jan Wiklif znany jako „wschodząca gwiazda reformacji” spędził większość swojego życia na Uniwersytecie w Oksfordzie – najpierw jako student, później profesor. Oddał się całkowicie nauczaniu Biblii, w rezultacie czego powstał ruch, znany później Lollardowami. Grupa ta wędrowała po całej Anglii, nauczając prawd biblijnych – uczyli, że najwyższą wartość dla człowieka stanowi Słowo Boże.

Tłumaczenie z łaciny na angielski

Okolo 1378 roku Wiklif opublikował dzieło „de veritate sacrae scripturae”, w którym wyjaśnił, że wszystkie dzieci Boże są sobie równe i są tak samo zdolne, by zrozumieć Pismo. Oświadczył, że „Pismo Święte jest najwyższym autorytetem dla każdego chrześcijanina, zasadą wiary i ludzkiego doskonalenia”. Owocem jego umiłowania Słowa Bo-

zego było angielskie, niemalże dosłowne tłumaczenie Biblii z łaciny, oparte na Wulgacie. Jan Wiklif zmarł w 1384 roku, pozostawiając po sobie dzieło, dające nadzieję, że nastanie czas, kiedy ludzie będą mogli czytać Biblię w swoich ojczystych językach. Biblia Wiklifa pomogła w przygotowaniu drogi dla późniejszej reformacji. W odpowiedzi na szerokie zainteresowanie tym przekładem, kościół Rzymskokatolicki na soborze w Konstancji w 1415 roku, potępił Wiklifa jako heretyka i polecił ekshumację jego kości. Trzy lata później szczątki Wiklifa zostały spalone, a jego prochy wsypano do rzeki Swift.

Gutenberg (wydano drukiem w 1455 r.)

W czasach średniowiecza książki były niezwykle rzadkie, gdyż powstawały w wyniku odręcznego, długotrwałego i mozolnego przepisywania. Stworzenie jednej księgi trwało lata. Wynalezienie przez Gutenberga ruchomej czcionki drukarskiej na zawsze zmieniło i zrewolucjonizowało proces komunikacji w całej Europie.

Pierwsza drukowana książka

Rozpoczęła się nowa epoka. Pierwszą wydrukowaną książką na świecie była Biblia – łaciński przekład Hieronima. Jej druk rozpoczęto około 1452 roku w Mainz, w Niemczech, a zakończono w 1455 roku. Tę drukowaną wersję Wulgaty określa się od tamtego czasu Biblią Gutenberga. Gutenberg, obdarzając druk szczególną troską i uwagą, użył wysokiej jakości papieru i kolorowych, ręcznie barwionych, dużych inicjałów. Wydawca sporządził wyjątkowo piękny krój czcionki – tekst wytłoczono dwudziestoma czterema dużymi i małymi literami łacińskiego alfabetu. Prasę drukarską ustawiono na czterdzieści dwie linie na stronę, z dwoma kolumnami druku i marginesami, przeznaczonymi na iluminacje. Nabywcy sami wybierali artystę, który upiększał ich osobiste kopie zdobieniami. To sprawiło, że każda z nich była unikalna.

Powstanie Biblii

Biblia została wydana w dwóch tomach, w nakładzie stu dziewięćdziesięciu sześciu egzemplarzy. Do naszych czasów przetrwało jedynie czterdzieści osiem sztuk. Jedna z oryginalnych Biblii Gutenberga znajduje się w Pelplinie, w Polsce. Wynalazek druku stanowił wielki krok, dzięki któremu zostało rozprzestrzenione Słowo Boże. Na to właśnie musiał mieć nadzieję sam Johannes Gutenberg, mówiąc: „i popłynie strumień prawdy, jak nowa gwiazda, rozproszy ciemności ignorancji i wniesie światło dotychczas nieznanne, by zajaśniało pomiędzy ludźmi”.

Źródło: www.wystawabiblii.pl, **ciąg dalszy nastąpi** □

KOŚCIÓŁ EWANGELICZNYCH CHRZEŚCJAN RADA ZBORU W BYDGOSZCZY

- ♦ *pastor pomocniczy* Sebastian Kalinowski ♦ *sekretarz* Andrzej Wiśniewski
- ♦ *przewodniczący* Daniel Perlikowski ♦ *skarbnik* Piotr Wojciechowski
- ♦ *członek* Ryszard Moryksiewicz (t. 530-033-162) ♦ *członek* Leszek Kowalik

REDAKCJA BIULETYNU INFORMACYJNEGO

Tekst: **Sebastian Kalinowski**, Druk: **Monika Wojciechowska**

Projekt, skład (DTP), korekta: **Daniel M. Jabłoński**

W numerze użyto grafik m.in. z serwisów: ar.europeanwriterstour.com, hartleysevents.co.uk, wikipedia.org, www.ben.edu.

Kronika najnowsza

Spotkanie adwentowe, grudzień 2022 r.

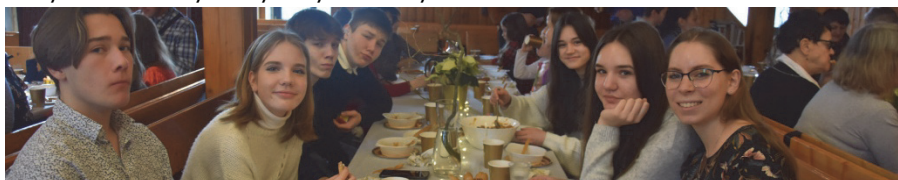
W połowie grudnia ub. r. zebraliśmy się na tradycyjnym spotkaniu adwentowym. Podczas kilkugodzinnego zgromadzenia posilaliśmy się Bożym słowem wygłoszonym przez br. Sebastiana Kalinowskiego, uwielbialiśmy Zbawiciela pieśniami i kolędami, spożywaliliśmy dary którego od Niego mamy, a także wiele czasu spędziliśmy na indywidualnych rozmowach.

Wysłuchaliśmy także występu wokalnego dzieci oraz instrumentalnego br. Jerzego Hasa, jak również modliliśmy się i dziękowaliśmy za wszystkich naszych seniorów.

Br. Daniel Perlikowski przedstawił też relację z wyjazdu do Ukrainy z kolejnym transportem darów zebranych w naszym zborze. W uwielbieniu prowadziły nas dwie grupy z akompaniamentem br. Łukasza Kiciaka oraz s. Lidii Wojciechowskiej. Nie zabrakło także podarunków wręczonych seniorom, dzieciom, a wszystkie rodziny otrzymały zborowy kalendarz.

Usługi gości – br. Samuel Skrzypkowski (kazanie), s. Magdalena Adamiec (wykładowca na konferencji), styczeń 2023 r.

Pożegnanie s. Emilii Jastrzębskiej, styczeń 2023 r.

Swojego ziemskiego żywota dokonała nasza siostra Emilia Jastrzębska (19.05.1931 r. – 24.01.2023 r.). Nasza Droga przez wiele dziesięcioleci była błogostawieństwem dla zboru i nawet w ostatnich latach, kiedy już nie mogła uczestniczyć w regularnych spotkaniach, wciąż o kościele pamiętała, a co najważniejsze – kroczyła z Panem do samego końca.

Pożegnaliśmy ją podczas pogrzebu 27.01.2023 r. na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Wiślanej w Bydgoszczy. Wokalnie i instrumentalnie usłużyła s. Lidia i br. Piotr Wojciechowski, a wspomnieniami babci dzielili się wnukowie naszej Umiłowanej. Uroczystość prowadził br. Sebastian Kalinowski, nad grobem pytając zebranych: „Czy i ciebie Jezus zawoła po imieniu, tak jak zmarłego Łazarza, gdy będzie wskrzeszać wszystkich umarłych?”.

Spotkanie siostrzane/babeczkowe, styczeń 2023 r.

☐ autorzy zdjęć i relacji słownych: **Magdalena Perlikowska, Monika Jastrzębska, Julia Perlikowska, Daniel M. Jabłoński**

① Więcej zdjęć z tych innych i wydarzeń można znaleźć na naszej głównej stronie internetowej: www.kech-bydgoszcz.pl ☐